Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2234

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Defensie over *het bericht dat de JSF faalt bij luchtsteun* (ingezonden 16 april 2015).

Antwoord van Minister **Hennis-Plasschaert** (Defensie), mede namens de Minister van Economische Zaken (ontvangen 11 mei 2015).

Vraag 1, 2
Wat is uw oordeel over het bericht «Joint Strike Fighter faalt bij luchtsteun»?[1]
Wat vindt u ervan dat chef testoperaties Michael Gilmore heeft gezegd dat de JSF niet beter presteert dan de A10 Thunderbolt II uit de jaren 70?

Antwoord 1, 2
Zoals al in de voortgangsrapportages is gemeld, doorloopt de F-35 een stapsgewijs ontwikkelingstraject. Van het toestel en de software worden enkele tussenversies ontwikkeld (aangeduid met *block* nummers) waarmee de operationele capaciteiten van het toestel gefaseerd beschikbaar komen. Dit voorjaar wordt de ontwikkeling van de *block* 2B software en een beperkt wapenpakket voltooid. Met deze configuratie beschikt het toestel over initiële operationele capaciteiten, waaronder die om luchtsteun aan grondtroepen te bieden. Met het beschikbaar komen van de *block 3F* configuratie (naar verwachting in 2017) zal de F-35 alle operationele capaciteiten op het vereiste niveau hebben.
In de berichtgeving worden de capaciteiten van de *block* 2B software op het gebied van luchtsteunverlening vergeleken met de capaciteiten van de A-10. Dat toestel is speciaal ontworpen voor luchtsteun en alleen de Amerikaanse luchtmacht beschikt erover. De A-10 is echter zeer beperkt in staat zich te verdedigen tegen vijandige jachtvliegtuigen en is daarvoor afhankelijk van andere toestellen. In tegenstelling tot de A-10, die alleen voor luchtsteun effectief inzetbaar is, is de F-35 een *multirole* toestel. Dat wil zeggen dat de F-35 kan worden ingezet in zeer uiteenlopende dreigingsscenario's en naast luchtsteun ook andere complexe taken kan uitvoeren. De Amerikaanse *Director Operational Test & Evaluation*, dr. Gilmore, maakte overigens ook duidelijk onderscheid tussen de tijdelijk gebruikte *block* 2B software en de mogelijkheden van de uiteindelijke *block* 3F software. De F-35 kan luchtsteun aan grondtroepen geven, maar de uitvoering van die taak zal anders zijn

[1] http://www.nu.nl/algemeen/4030794/joint-strike-fighter-faalt-bij-luchtsteun.html

ah-tk-20142015-2234
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

vormgegeven dan grondsteun door een A-10. Dat geldt overigens ook voor luchtsteun met de F-16.

Vraag 3
Is het waar dat de JSF problemen heeft met bepaalde wapens die het vliegtuig (niet) mee kan voeren? Om welke wapens gaat het?

Antwoord 3
In de *block* 2B configuratie kan de F-35 een beperkt aantal lucht-grond en lucht-luchtraketten gebruiken. In de *block* 3F configuratie zal een F-35 over een uitgebreider wapenpakket beschikken waarmee missies effectiever kunnen worden uitgevoerd.

Vraag 4
Is het waar dat de JSF problemen heeft met het vliegen bij nacht? Hoe wordt dit probleem veroorzaakt?

Antwoord 4
De *block* 2B configuratie is geschikt voor nachtvluchten, maar het toestel kan nog geen complexe nachtmissies uitvoeren. Met de *block*3F software zal dat wel mogelijk zijn. In die softwareversie zal meer informatie van de sensoren kunnen worden geprojecteerd op het vizier van de vlieger.

Vraag 5
Is het waar dat de JSF problemen heeft met het kiezen van het doelwit en de tijd dat het toestel boven een doelwit kan blijven? Hoe wordt dit probleem veroorzaakt?

Antwoord 5
De F-35 in de *block* 2B configuratie is in staat om een doelwit te kiezen. Ook hier geldt dat de mogelijkheden met de *block*3F software uitgebreider zullen zijn. De tijd dat het toestel boven een doelwit kan blijven, wordt bepaald door de beschikbare hoeveelheid brandstof.

Vraag 6
Is het waar dat de JSF tegenvalt als het gaat om het geven van luchtsteun aan grondtroepen?

Antwoord 6
Nee. Voor de Amerikaanse mariniers is de F-35B een grote verbetering ten opzichte van de AV-8B, het type dat wordt vervangen. In vergelijking met een A-10 zijn er verschillen in operationele capaciteiten. Omdat het om twee totaal verschillende toestellen gaat, kan geen goede vergelijking tussen beide toestellen worden gemaakt. Met het beschikbaar komen van de *block 3F* configuratie (naar verwachting in 2017) zal de F-35 alle operationele capaciteiten op het vereiste niveau hebben.

Vraag 7, 8
Deelt u de mening dat deze problemen fundamenteel zijn en dat het nogal onthullend is dat uitgerekend de chef testoperaties deze kritiek levert? Welke conclusie trekt u hieruit?
Kan de Kamer beschikken over de brief van Michael Gilmore aan het Amerikaanse Congres?

Antwoord 7, 8
Nee, deze mening deel ik niet. In tegenstelling tot wat het artikel suggereert, is ons geen brief bekend van dr. Gilmore, de *Director Operational Test & Evaluation* van het Pentagon. Hij heeft deze uitspraken gedaan tijdens een hoorzitting voor het Amerikaanse Congres op 14 april jl. Op 7 mei jl. heb ik de Kamer een brief gezonden (kenmerk BS2015010378) met in bijlage de tekst van de afgelegde verklaring.

Vraag 9
Wat zijn de exacte gevolgen van deze problemen voor de kosten en het aanschaftraject van de JSF? Leiden deze problemen tot nieuwe vertragingen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9
Er zijn geen gevolgen voor het aanschaftraject van de F-35. De ontwikkeling van de F-35 verloopt stapsgewijs. Gedurende die ontwikkeling komen steeds geavanceerdere technieken en operationele mogelijkheden beschikbaar. De mogelijkheden van *block* 2B, die nu beschikbaar zijn, worden gevolgd door uitgebreidere operationele mogelijkheden van *block* 3F. Nederland zal in 2019 de eerste toestellen in een *block* 3F configuratie afnemen, waarmee eind 2021 een eerste operationele capaciteit beschikbaar komt.